

Nr 103.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1922 kl. 2 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
den framtida användningen av Jämtlands roteringskassa.*

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1922 dagtecknad proposition (nr 83), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att hälften av Jämtlands roteringskassas tillgångar indrages till statsverket för att ingå i den under statskontorets förvaltning stående indelningsverkets besparingsfond, samt att andra hälften av kassans tillgångar må tillkomma provinsen Jämtland för att förvaltas och till provinsens fromma användas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Såsom av länsstyrelsens i Jämtlands län framställning i ärendet framgår, göres från vederbörande rotehållares sida icke anspråk på äganderätt till Jämtlands roteringskassa eller någon del därav. Äganderätten till kassan tillkommer således ostridigt Kungl. Maj:t och kronan, som alltså äger förfoga över densamma efter gottfinnande.

Arméförvaltningens civila departement och statskontoret hava i tidigare utlåtanden om kassans framtida användning föreslagit, att kassan skulle i sin helhet indragas till statsverket och ränteavkastningen av densamma användas i första hand till understöd åt förutvarande indelt manskap. Länsstyrelsen gör däremot gällande, att som kassans tillgångar måste anses hava delvis tillkommit genom rotehållarnas spar-

samhet och omtanke, bör den del, varmed detta varit fallet, användas till fromma för provinsen Jämtland.

För bedömande av frågan om kassans framtida användning, samt huruvida och eventuellt efter vilken grund en fördelning av kassans tillgångar bör ske mellan statsverket och ortsintresset, synes mig ligga närmast till hands att taga till ledning statsmakternas beslut vid nästlidet års riksdag om den framtida användningen av Västmanlands regementes knektelegomedelskassa.

Om knektelegomedelskassan beslöts då, att dess tillgångar skulle delas i två hälfter, att den ena hälften skulle indragas till statsverket för att under namn av indelningsverkets besparingsfond förvaltas av statskontoret, att avkastningen av denna hälft skulle tagas i anspråk i första hand för understöd åt förutvarande indelt manskap, samt att den andra hälften skulle tillkomma vederbörande län för att förvaltas och till länens fromma användas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Såsom av den förebragta utredningen framgår, hava Jämtlands roteringskassa och Västmanlands regementes knektelegomedelskassa till uppkomst och ändamål varit likartade. De billighetsskäl, vilka förestavat statsmakternas beslut i avseende på den senare, torde alltså kunna med fog åberopas också beträffande den förra. Visserligen kan icke beträffande roteringskassan, såsom ifråga om knektelegomedelskassan, framhållas kassans långvariga och vidsträckta användning såsom en lånekassa för länsinnevånarna. Den omständigheten, att sålunda innebyggarna i Jämtland icke redan dragit avsevärd fördel av kassan, torde emellertid icke rimligen böra vid det slutliga bestämmandet rörande kassans användning åberopas gentemot de billighetsskäl, som i övrigt tala för ett likartat förfarande i avseende på de båda kassorna.

Jag ansluter mig därför till statskontorets förslag om lika fördelning av Jämtlands roteringskassas tillgångar mellan statsverket och ortsintresset, vars andel enligt min åsikt bör användas till provinsen Jämtlands fromma, huvudsakligen efter samma linjer, som föreskrivits i fråga om rotehållarnes i Västmanland besparingskassa.

De närmare bestämmelserna angående genomförandet av fördelningen av kassan samt förvaltningen och användningen av den för Jämtland avsedda delen därav torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, än att ena hälften av kassans tillgångar billigtvis synes böra tillkomma hela Jämtlands län, i stället för, såsom Kungl. Maj:t

föreslagit, endast provinsen Jämtland, medan andra hälften indrages till statsverket, får hemställa,

att riksdagen må medgiva,

a) att hälften av Jämtlands roteringskassas tillgångar indrages till statsverket för att ingå i den under statskontorets förvaltning stående indelningsverkets besparingsfond, samt

b) att andra hälften av kassans tillgångar må tillkomma Jämtlands län för att förvaltas och till länets fromma användas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Stockholm den 26 maj 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Samma ledamöter som vid utlåtandet nr 100 med undantag därav att i st. f. herr *J. L. Widell* deltagit herr *J. B. Johansson* i Fredrikslund.

Reservation:

av herr *J. Olofsson* i Digernäs, vilken ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, må medgiva,

a) att hälften av Jämtlands roteringskassas tillgångar indrages till statsverket för att ingå i den under statskontorets förvaltning stående indelningsverkets besparingsfond, samt

b) att andra hälften av kassans tillgångar må tillkomma provinsen Jämtland för att förvaltas och till provinsens fromma användas enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.